

کارشناس «آتی‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی پاسخ می‌دهد:

شرط برقراری بیمه زنان خانه‌دار برای دختران زیر ۱۸ سال

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به عنوان بزرگترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. آتی‌نو تلاش دارد

با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا سازد. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آنها می‌پردازیم عبارتند از:

- حق بیمه قراردادهای دستمزدی و خدماتی غیرمکانیکی
- برقراری مستمری برای ایرانیان خارج از کشور
- تحت تکفل بودن فرزندان فاقد شغل و شوهر
- کفالت فرزند ذکور بالای ۱۹ سال از کارافتاده کلی

احمد فاضلی

کارشناس سازمان تأمین اجتماعی

۱۰ سال است بیمه‌شده اجباری هستیم. دخترم قبل از ازدواج تحت تکفل من بود و از خدمات درمانی تأمین اجتماعی استفاده می‌کرد و بعد از ازدواج از کفالت من خارج شد. چون هم‌اکنون از شوهر خود جدا شده و مطلقه است، آیا می‌تواند مجدداً تحت تکفل من قرار گیرد؟

بله. چون تحت تکفل بودن فرزندان بیمه‌شده منوط به این است که فاقد شغل و شوهر باشد، لذا در صورت احراز شرایط (نداشتن شغل و شوهر) می‌تواند با درخواست مجدد و ارائه تعهدنامه، تحت تکفل پدر خود قرار گیرد.

در رابطه با صدور خدمات فنی و مهندسی به خارج از کشور که از کارگران ایرانی برای اشتغال در پروژه مربوطه استفاده می‌شد و حق بیمه آنها را به شعبه مربوطه تأمین اجتماعی پرداخت می‌کردیم. در حال حاضر که یک شرکت مهندسی ساختمان در خارج از ایران به ثبت رسیده است، تصمیم داریم برای فعالیت شرکت از مهندسان و کارگران ایرانی استفاده کنیم. آیا می‌توانیم با ارسال صورت مزد و حقوق پرسنل ایرانی شاغل در شرکت ثبت شده خارج از کشور، حق بیمه آنها را نیز به شعبه تأمین اجتماعی در داخل ایران پرداخت کنیم؟

کنند. در این رابطه متقاضی یا به صورت مراجعه حضوری و یا با انتخاب وکیل - که وکالت‌نامه در دفاتر اسناد رسمی کشور تنظیم شده و یا به تأیید نمایندگی سیاسی جمهوری اسلامی ایران در کشور محل اقامت رسیده باشد - نسبت به عقد قرارداد بیمه ایرانیان خارج از کشور اقدام کند.

خبر اشخاص حقوقی که در خارج از مرزهای جمهوری اسلامی ایران اقدام به ثبت شرکت کرده و از نیروهای ایرانی جهت انجام فعالیت شرکت بهره‌می‌گیرند، پرسنل ایرانی شرکت، در صورت تمایل می‌توانند جهت برخورداری از پوشش بیمه‌ای تأمین اجتماعی در قالب بیمه ایرانیان خارج از کشور استفاده

دختر ۱۷ ساله‌ام جهت تأمین آینده خود و بهره‌مندی از مزایای تأمین اجتماعی، درخواست بیمه زنان خانه‌دار کرده است. اما چون سن او کمتر از ۱۸ سال است، تأمین اجتماعی از قبول درخواست او امتناع می‌کند. آیا باید صبر کرد تا سن او به ۱۸ سال برسد؟

طبق مقررات مربوط به بیمه زنان خانه‌دار که در قالب بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد انجام می‌گیرد، سن متقاضی که سابقه قبلی پرداخت حق بیمه ندارد، باید حداقل ۱۸ سال و

شرکت خدمات بندری و دریایی را که اخیراً به ثبت رساندیم در رابطه با عملیات (خُن کاری) در اسکله شهید رجایی بندر عباس، قراردادی با سازمان امور بنادر و دریانوردی منعقد کرده‌ایم. واگذارنده کار در متن قرارداد رعایت ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی را گنجانده است. آیا عملیات (خُن کاری) در بنادر کشور مشمول ماده (۳۸) قانون و کسر حق بیمه است؟

بقیه کارکرد با ضریب ۷/۸ درصد محاسبه می‌شود، اما در صورتی که میزان عملیات مکانیکی و غیرمکانیکی مشخص شده باشد، حق بیمه عملیات مکانیکی به مأخذ ۷/۸ درصد و غیرمکانیکی به مأخذ ۱۶/۶۸ درصد محاسبه و بعد از وصول بدهی، در اجرای ماده (۳۸) قانون، مفاسحساب قرارداد صادر می‌شود.

بله. با توجه به نحوه اجرای عملیات تخلیه و بارگیری محمولات از (خُن کشتی‌ها) در بنادر کشور، چنانچه در اجرای قرارداد (خُن کاری) از ماشین آلات مکانیکی استفاده شود، اگر واگذارنده کار میزان درصد مکانیکی را اعلام نکند، ۲۰ درصد از ناخالص کارکرد عملیات خُن کاری با ضریب ۱۶/۶۸ درصد و ۸۰ درصد

جهت نظافت محلات و معابر شهری، قراردادی با یکی از مناطق شهرداری منعقد کرده‌ایم. با توجه به اینکه عملیات قرارداد به صورت خدماتی دستمزدی و غیرمکانیکی صورت گرفته، شعبه تأمین اجتماعی حق بیمه قرارداد را به مأخذ ۱۶/۶۸ درصد محاسبه کرده است. بعد از اعتراض به اعلام بدهی ابلاغ شده به پیمانکار، هیأت تشخیص مطالبات بدوی، محاسبات شعبه را تأیید کرده و رأی هیأت بدوی اخیراً به پیمانکار ابلاغ شده است. با وجود اینکه موضوع قرارداد به صورت خدماتی غیرمکانیکی انجام گرفته، اما با توجه به اینکه در اجرای این قرارداد نسبت مزد به کل کارکرد در حدود ۵۰ درصد کل ناخالص کارکرد است، آیا باز هم باید حق بیمه به مأخذ ۱۶/۶۸ درصد محاسبه شود؟

سازمان تأمین اجتماعی در دستورالعملی اعلام کرد در اجرای مورخ ۱۳۹۹/۶/۲۷ فقه‌ای شورای نگهبان در کلیه قراردادهای دستمزدی و خدماتی غیرمکانیکی اگر کارفرما (واگذارنده کار) با ارائه دلایل و مستندات و مدارک، اثبات کند که نسبت مزد به کل کارکرد کمتر از ۵۶ درصد است، این موضوع توسط سازمان تأمین اجتماعی قابل بررسی است، لذا شما اگر در مهلت مقرر ۲۰ روزه به رأی هیأت بدوی اعتراض کنید با ارائه مدارک مربوطه که به تأیید واگذارنده کار رسیده باشد، می‌توانید در جلسه هیأت تشخیص مطالبات تجدیدنظر به این موضوع اشاره کنید.

دو سال قبل، جهت بیمه شدن یکی از ایرانیان خارج از کشور با وکالت‌نامه‌ای که به تأیید سفارت جمهوری اسلامی ایران در کشور مربوطه رسیده بود با مراجعه به شعبه تأمین اجتماعی کلیه مراحل مربوط به بیمه شدن موکلم، شامل ارائه خواست بیمه ایرانیان خارج از کشور با نرخ ۱۴ درصد و انعقاد قرارداد را انجام داده‌ام و نزدیک به دو سال است که حق بیمه ماهیانه او را مرتب پرداخت می‌کنم. با توجه به اینکه بیمه‌شده قبلاً نیز ۱۸ سال و چند ماه دارای سابقه پرداخت حق بیمه بوده و در حال حاضر ۶۰ سال سن و جمعاً بیش از ۲۰ سال دارای سابقه بیمه است، برای درخواست بازنشستگی او با وکالت‌نامه قبلی که متن نوع وکالت «مراجعه به سازمان تأمین اجتماعی جهت انجام امور بیمه‌ای» است به همان شعبه تأمین اجتماعی مراجعه کرده‌ام، اما مسئول واحد مستمری‌ها اعلام می‌کنند که باید «عنوان متن وکالت‌نامه مربوط به درخواست بازنشستگی موکل باشد». مگر عنوان «انجام امور بیمه‌ای»، شامل درخواست بازنشستگی نیست؟

طبق دستورالعمل صادره توسط سازمان تأمین اجتماعی در خصوص وکالت‌نامه‌های صادره برای بیمه ایرانیان خارج از کشور قید جمله «مراجعه به سازمان تأمین اجتماعی جهت انجام امور بیمه‌ای» صرفاً برای تشریفات اقدامات اولیه درخواست متقاضی و عقد قرارداد است، اما در صورتی که وکالت، مربوط به امور خاص از قبیل درخواست مستمری بازنشستگی و یا مستمری بازماندگان و یا دریافت سایر کمک‌های ارائه شده از سوی تأمین اجتماعی به بیمه‌شدگان است، باید متن وکالت‌نامه متضمن انجام امور خاص به شرح فوق باشد و با قید عنوان کلی (انجام امور بیمه‌ای)، ارائه درخواست بازنشستگی توسط وکیل امکان‌پذیر نیست.

سازمان ثبت احوال کشور در راستای برون‌سپاری خدمات خود، قراردادی جهت ارائه خدمات ثبت احوال، با دفتر پیشخوان دولت (به عنوان پیمانکار) منعقد کرده است. با توجه به اینکه طبق ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی، واگذارنده کار (سازمان ثبت احوال) پرداخت قسمتی از مطالبات پیمانکار را موکول به ارائه مفاسحساب تأمین اجتماعی کرده و در آینده نزدیک قرارداد منعقد به اتمام می‌رسد و از طرفی روند اخذ مفاسحساب قراردادها در مراجعه حضوری به شعب تأمین اجتماعی زمانبر و بعضاً موجب اتلاف وقت می‌شود، آیا سازمان تأمین اجتماعی مانند سایر خدمات غیرحضوری خود، مفاسحساب قراردادها را به صورت الکترونیکی غیرحضوری به پیمانکار و واگذارنده کار ابلاغ می‌کند؟

تعهدنامه استفاده از خدمات غیرحضوری را به شعبه تأمین اجتماعی ارائه کنند، بدون مراجعه حضوری پیمانکار، سازمان تأمین اجتماعی بعد از وصول حق بیمه قرارداد، مفاسحساب مربوطه را از طریق سامانه مذکور به پیمانکار و واگذارنده کار ابلاغ می‌کند.

بله. در راستای ارتقاء خدمات بیمه‌ای و الزامات دولت الکترونیک، چنانچه پیمانکار و واگذارنده کار با تکمیل درخواست استفاده از خدمات الکترونیک سازمان تأمین اجتماعی و ایجاد حساب کاربری در سامانه خدمات غیرحضوری به نشانی (es.tamin.ir) و

جهت ساخت یک مدرسه طبق ضوابط طرح‌های عمرانی (تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت) قراردادی با وزارت آموزش و پرورش منعقد کرده‌ایم. چون تصمیم داریم بخشی از عملیات پیمان را به مقاطعه‌کار فرعی واگذار کنیم، آیا در زمان محاسبه حق بیمه قرارداد منعقد، کارکرد پیمانکار فرعی از کارکرد پیمانکار اصلی کسر می‌شود؟

خیر. در قراردادهای عمرانی که بر اساس فهرست بهای پایه سازمان برنامه و بودجه منعقد شده و تمام یا قسمتی از بودجه عملیات از محل اعتبارات طرح تملک دارایی‌های سرمایه دولت و یا منطقه‌ای و یا ملی و یا استانی تأمین می‌شود، چنانچه مقاطعه‌کار مجری قرارداد، بخشی از اجرای عملیات موضوع پیمان را طی قرارداد جداگانه به پیمانکار فرعی واگذار کند، اگر حق بیمه کلیه صورت وضعیت‌های تأیید شده پیمانکار اصلی تا تاریخ درخواست مفاسحساب پیمانکار فرعی، توسط ذی‌حسابی و واگذارنده کار به حساب تأمین اجتماعی واریز نشود که در این حالت مفاسحساب پیمانکار فرعی بدون مطالبه حق بیمه طبق ضریب صادر می‌شود، بر اساس مصوبه شورای عالی تأمین اجتماعی، موقع محاسبه حق بیمه قرارداد اصلی، کارکرد پیمانکار فرعی از کارکرد پیمانکار اصلی کسر نمی‌شود و نهایتاً مبنای محاسبه قرارداد بر اساس مبلغ ناخالص کل کارکرد محاسبه و بعد از وصول آن مفاسحساب پیمانکار اصلی صادر خواهد شد.

در یکی از شماره‌های قبلی نشریه اعلام شده بود همسران و فرزندان شهدا با داشتن حداقل ۲۲ سال سابقه پرداخت حق بیمه، می‌توانند در طول برنامه ششم جمهوری اسلامی ایران بدون شرط سنی و با هشت سال سنوات ارفاقی در خواست بازنشستگی کنند. من که پدرم در دوران دفاع مقدس به شهادت رسیده و در اواخر اسفندماه امسال سابقه‌ام به ۲۲ سال می‌رسد، آیا می‌توانم در اوایل سال آینده ۱۴۰۲ در خواست بازنشستگی کنم؟

قانون بازنشستگی همسران و فرزندان معظم شهدا در طول برنامه ششم توسعه قابل اجرا بود و چون برنامه ششم تا آخر سال ۱۴۰۱ تمدید شد این قانون نیز تا آخر امسال قابلیت اجرایی دارد، اما چون هنوز برنامه هفتم تصویب نهایی از طرف دولت به مجلس ارائه نشده و مجلس شورای اسلامی در حال حاضر

مشغول بررسی و تصویب بودجه سال ۱۴۰۲ است، چنانچه به لحاظ عدم تصویب برنامه هفتم، برنامه ششم توسعه مجدداً توسط مجلس شورای اسلامی تمدید شود، می‌توانید در فروردین ماه سال آینده که سابقه شما به ۲۲ سال می‌رسد از این قانون استفاده کنید.

دو ماه است بیمه اختیاری شده‌ام. پسر که ۲۲ سال سن دارد از کودکی دارای معلولیت ذهنی است. با توجه به اینکه بیش از ۱۹ سال سن دارد، آیا می‌توانم او را تحت تکفل خود قرار دهم تا بتوانم از خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی استفاده کنم؟

پزشکی، نحوه تأمین زندگی و عدم بیمه‌پردازی در زمان درخواست کفالت و نهایتاً تحت تکفل بی‌سود فرزند ذکور بیمه‌شده، توسط بازرس فنی شعبه تأمین اجتماعی مورد تأیید قرار گیرد.

فرزند ذکور بیمه‌شده که سن او بیشتر از سن ۱۹ سال تمام است و تحصیلات دانشگاهی ندارد اگر طبق نظریه کمیسیون پزشکی از کارافتاده کلی باشد می‌تواند تحت تکفل بیمه‌شده اصلی قرار گیرد. البته لازم است قبل از معرفی او به کمیسیون

با فوت پدرم، مستمری بازماندگان دریافت می‌کنم و همزمان با دریافت مستمری، بیمه اختیاری نیز شده بودم. بعد از چند سال پرداخت بیمه اختیاری، طبق تأیید کمیسیون پزشکی سازمان تأمین اجتماعی از کارافتاده شده و مستمری از کارافتادگی برای من برقرار شده است. شعبه تأمین اجتماعی بعد از برقراری مستمری از کارافتادگی، مستمری بازماندگان من را قطع کرده است. آیا این اقدام تأمین اجتماعی وفق مقررات است؟

بله. اگر فرزندان بیمه‌شده متوفی همراه با دریافت مستمری بازماندگان بیمه اختیاری شده باشد، چنانچه بعدها مشمول

در یافت مستمری بازنشستگی یا از کارافتادگی شود پرداخت مستمری بازماندگان برای او موضوعیت نخواهد داشت.